

Nemci delajo nove načrte - Zasedba Irana se nadaljuje

Ruski odpor izjalovil prvotni program

Nemci iščejo načine, da udarijo na Ruse na novi fronti. — Pripravljajo se za zimsko vojevanje. — Bržkone bodo pobrali vse zmožno vojaštvo širom Evrope.

Ankara, Turčija. — Po informacijah, ki prihajajo od raznih tujzemskih opazovalcev, so naziji zadnje dni izredno aktivni na Balkanu, iz česar se daje sklepati, da se zasnovajo kak novi načrt za poizkus, da pridejo Rusom do živga. Zelo verjetno je, da nameravajo, kakor je bilo že pred par dnevi poročano, izvršiti napad preko Crnega morja na ruski polotok Krim ter morebiti tudi proti Kavkazu.

Iz teh priprav se vidi, da morajo biti nazijski voditelji razočarani nad uspehi, ki jih je dosegla njih armada v Rusiji, in sami priznavajo, da je zavzela v oja vse drugačnja značaja, kakor so ga pričakovali, ter da "se razvija v operaciji največjega obsega", kot se je nemško vrhovno poveljstvo izrazilo v svojem poročilu to sredo. Ob izbruhu vojne v juniju je poveljstvo pričakovalo, da bo zmaga dosežena do 1. oktobra, pred nastopom deževne dobe. Nemci pa bi potrebovali za doseg zastavljenega cilja prej dve leti kakor pa dva kratka tedna, ki jim še preostajata.

Ker se jim je torej prvotni program izjalovil, so se naziji pričeli pripravljati za vojno preko zime. Kakor se razni opazovalci izražajo, ne bo nujno potrebno, da bi se vojskovanje preko zime uklinilo; edino jesensko deževje bo operacije oviralo, ko bodo pa tla zamrznila, bo vojna mašinerija opravljala na njih lažje svoje delo kakor na suhih tleh, in je torej pričakovati, da se bo divjanje z malim jesenskim odmorom kar nadaljevalo.

Negotovo je še, ali se bodo Nemci odločili za svoj napad preko Crnega morja. Ako pa ga bodo podvzeli, morajo že v naprej pričakovati, da jih bo drago stal. Rusija ima namreč na Črnem morju močno mornarico, ki jo je znala doslej tako spretno skrivati, da ni ta utrpela še nobenih izgub; obenem bo obrežna zračna sila mogla sodelovati s to mornarico in ji pomagati vse drugače, kakor pa je mogla na pr. angleška zračna sila pomagati svojih mornarici pri bojih za Kreta.

Ako pa bodo naziji razširili svoje vojne operacije, bodo potrebovali ogromno množino nadaljnega vojaštva, kajti njihov doseženi izgube so bile velikanske. Pričakuje se zato, da bodo pobrali vse zmožno moške moči širom Evrope ter jih poslali na bojišče. Za stražo v zasedenih deželah pa bi uporabili tako vojaštvo, ki bi mu na bojišču ne mogli popolnoma zaupati. Bolgari na pr. bi prišli pri tem v poštev. Nemcem je znano, da je bolgarsko

KAJ JE ODGOVORIL PAPEŽ?

Govorice trdijo, da ni ugodil predsedniku Rooseveltu.

Rim, Italija. — Odposlanec predsednika Roosevelta v Vatikanu M. C. Taylor se bo po kratkem bivanju tukaj povrnil prihodnji ponedeljek s svojo ženo domov v Ameriko, da poroča predsedniku odgovor, ki mu ga je dal papež na njegovo poslanico. Kak je ta odgovor, se ne ve, vendar razni glasovi trdijo, da je zelo nepovoljen, češ, da je Roosevelt zahteval preveč. Kakor pravijo ti krogi, je predsednik naprosil papeža, naj proglašajo vojno proti Nemčiji za "pravično vojno," da bi se s tem bolj podžgalo svetovno javno mnenje proti nazizem. Papež pa je bajte to vljudno odklonil, češ, da po naukih cerkve se mora vsaka vojna obsojati, in torej je sploh ni vojne, ki bi se mogla imejovati "pravična vojna."

RES JIM JE TEŽKO RAZLOŽITI

Des Moines, Ia. — Neki misijonar, ki se je vrnil iz Afrike, kjer je bil od leta 1925, pripoveduje, kako težavo imajo tamkajšnji krščanski misijonarji, da razložijo divjakom klanje, ki se točasno vrši med civiliziranimi krščanskimi narodi. Misijonarji so pridigali že dolga leta tem divjakom, kako je to grdo, če njih plemen med seboj vodijo vojne, ter jih učili, da se morajo ljubiti med seboj. Ni čudno, da divjaki ne morejo razumeti, kako pride do tega, da se pobijajo zdaj isti narodi, katerih zastopniki njim samim pridigajo o ljubezni. — Kakor kaže, beli narodi bolj potrebujejo misijonov kot črnici.

KRALJA PETRA POČASTILI

London, Anglija. — Vse evropske vladarske glave, ki so zdaj v Londonu, in zastopniki številnih držav so bili navzoči, ko se je v tork v vršilo v katedrali sv. Pavla versko slavlje v čast jugosl. kralju Petru ob njegja polnoletnosti, ko je dosegel 18. leto. Zunanja proslava je bila na rojstni dan sam, 6. septembra, dočim je zdaj sledila cerkvena.

ljudstvo s srcem na strani Rusije, dasi se njega voditelji vežejo z njimi, in bi torej njega vojaštva ne mogli uporabiti za vojno proti Rusiji. Pač pa bi utegnili biti ti vojaki dobri za stražo kje v Belgiji. Za podobno delo bodo uporabili najbrž tudi italijanske vojake.

KANSAS CITY IMELO ZATEMNITEV

Kansas City, Mo. — Tukajšnje mesto je bile v noči na sredo v podobnem stanju kakor so mesta v Evropi, namreč v popolni temi in povrh skoraj brez vode. Tega pojavnosti sreči še ni povzročila vojna, marveč je bila vzrok zanj stavka, v katero so popolnoma stopili uslužbenci družbe, ki zalaga mesto z električno silo. Luči so seveda na mah vse ugasnile, cestne kare so se ustavile in v bolnicah ter v raznih nočnih lokalih so si morali svetiti s svečami. Ker so vodne sesalke na električni pogon, so tudi te prenehale delovati, izvzemši neke male, ki imajo lastni generator, in tako se je uknila zaloga vode. Do stavke je prišlo, ko družba ni pristala na zahtevo unije električarjev, da dobi pod svoj delokrog neko neodvisno unijo, o kateri se trdi, da je kompanijska unija.

OBLASTI IMAJO DOBERNOS

Chicago, Ill. — Iz Gallup, N. M., je prispelo v tork poročilo, da so tamkaj oblasti aretirale nekega R. R. Carlina, ki ga je čičaska policija iskala že od maja. Mož je namreč pobegnul, ko je bil obdolžen, da je kot nadzornik nekega zavarovalniškega društva po neveril pri tem obroč \$130,000. Kot se je zdaj izvedelo, se je umaknil v Gallup, kjer pa se ni skrival, marveč je pod izmišljenim imenom otvoril prodajalno za električne napise, pri čemer je bil tako uspešen, da je pozneje otvoril še eno prodajalno. Iz nekega vzroka pa je tamkajšnji šerif postal pozoren na novega trgovca ter ga končno vzel na zasliševanje, pri čemer je prišla vsa preteklost na dan.

NADALJNI INCIDENTI SE UTEGNEJO ZAMOLČATI

Washington, D. C. — Na vprašanje, ali bo vlada objavila še v nadalje incidente med ameriškimi in nemškimi ladjami in poročila o morebitnih spopadih, je predsednik Roosevelt pri konferenci s časnikarji v tork odgovoril, da ne ve. Iz tega negotovega odgovora se sklepa, da si bo najbrž predsednik sam pridržal pravico odločati, katere novice o dogodkih na morju naj pridejo pred javnost, in katere se naj zamolče.

ANGLEŽI UTEGNEJO BOMBARDIRATI RIM

London, Anglija. — Kot odgovor na bombni napad, ki so ga izvršili v tork osiščni aeroplani na egiptovsko prestolico Kairo, se je v sredo v nekem tukajšnjem listu izrazila trditve, da bo britanska zračna sila pričela najbrž v par dneh bombardirati Rim, kar se bo nadaljevalo do konca vojne. Kairo je za mohamedance nekako tako sveto mesto, kakor je Rim za katoličane, in zato so Angleži že meseca aprila objavili, da bodo vrnil Rimu, kar bo osišče napravilo Kairu.

Angleške in ruske čete v Teheranu

Iranska vlada ni izpolnila pogojev sporazuma z Anglijo in Rusijo, zato so njune čete zasedle prestolico. — Bržkone pride do popolne prepreditve vlade v Iranu.

KRATKE VESTI

— New York, N. Y. — Sedanjši župan La Guardia je pri primarnih volitvah v tork ponovno dosegel nominacijo za kandidata za svoj tretji termin, in sicer na republikanski listi. Glavne volitve bodo v novembru.

— Berlin, Nemčija. — Potom lokalnih voditeljev je nazijska stranka naslovlila v tork na tukajšnje meščane apel, naj tekotom prihodnjih štirih dni oddajo stare skornje, kakoršne koli vrste, da se bodo oddali delavski armadi.

— London, Anglija. — Iz zanesljivih krogov se je izvedelo v tork, da bo v Angliji poslanih Rusiji na pomoč večje število aeroplanov, o katerih se trdi, da bodo s seboj vzeli bombe, katere bodo vrgli med poletom na Berlin in druga nemška mesta.

— Haag, Nizozemska. — Nemške oblasti so zadnji tork odredile, da se zapleni vsa lastnina nizozemske kraljevske hiše, ki se nahaja na Nizozemskem, kakor palače in zemljišča. Kraljica Viljemina je, kakor znano, v izgnanstvu v Angliji.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

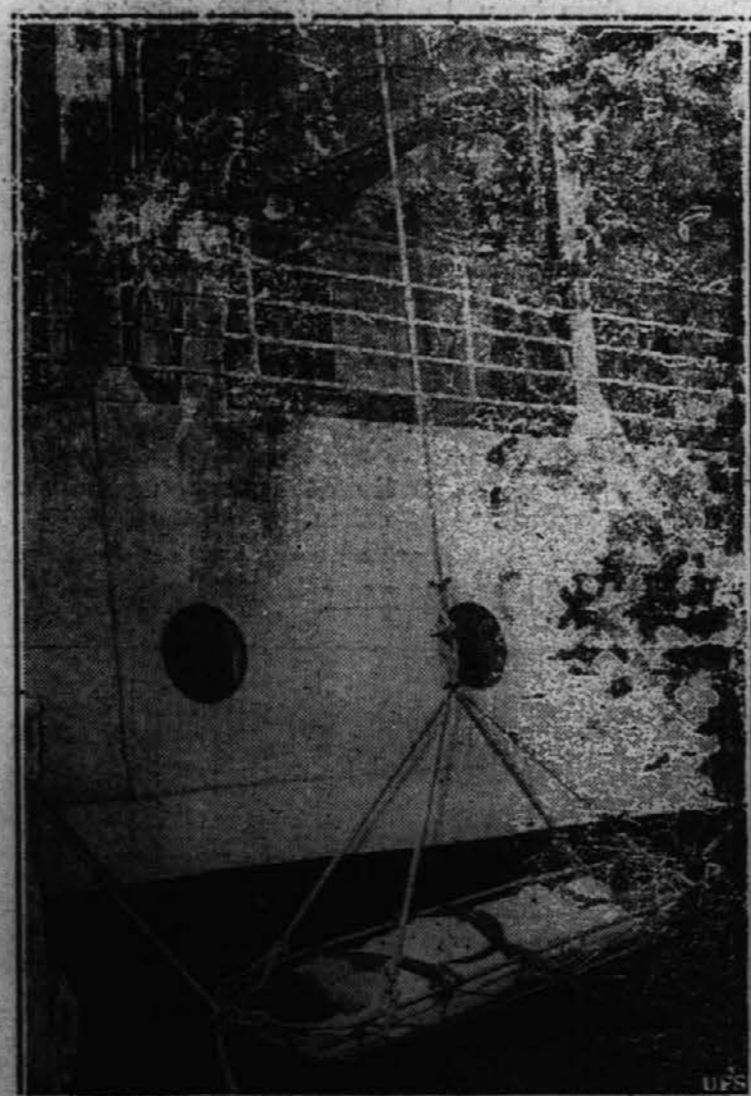
London, Anglija. — Problem s prednjeazijsko državo Iranom (Perzijo) še nikakor ni rešen, dasi se je pred nekaj dnevi objavilo, da se je dosegel sporazum med vlado te države in Anglijo ter Rusijo. Vlada očividno ni bila zmožna, ali pa voljna, da izpolni zahteve sporazuma, zlasti glede izročitve nemških državljanov, in tako ste se obe velesili odločili, da nadaljujejo s svojim započetim zasedanjem te dežele. V sredo so njune čete vkorakale v prestolico Teheran.

Kakor je bilo že včeraj poročano, je perzijski šah (vladar) odstopil ter imenoval naslednikom svojega 21 letnega sina. Malo pa je verjetno, da bi to zadovoljilo Angleže in Ruse, in bodo najbrž zahtevali popolno preureditev vodstva države. Na novega šaha se namreč ne zanesejo, kajti prvič ni pri ljudeh priljubljen in drugič bi utegnil tako držati z Nemci, kakor je njegov oče.

Odstopil šah Pahlevi se je povzpel do vladarstva v 1926, in sicer takorekoč iz nič. Najprej je bil kmet, nato krojaški vajenec. Zdaj ima, kakor se računa, na raznih ameriških in evropskih bankah naloženih okrog 150 milijonov dolarjev na svoje ime.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

BOLNIŠKA LADJA ZA MORNARJE

Mornarica Zed. držav je dobila novo ladjo, ki bo uporabljena za bolnišnico za ranjene mornarje. Gorajna slika kaže način, kako se bodo poškodovani mornarji potegnili z vrvmi na krov ladje.

Iz Jugoslavije

Splošno preganjanje Slovencev v krajih, katere so zasedli Nemci, čijih namen je, slovenski narod izbrisati iz oblička zemlje. — Brutalen način postopanja s slovenskimi župani in izobraženci.

Tragedija slovenskega naroda

(Prejeli smo naslednje zapupno poročilo. Original vsebuje imena prizadetih, katere pa smo iz previdnosti izpustili, ker bi znale nekatere osebnosti doma ponovno trpeti preganjanja. Dovolj je, da so navedeni kraji in slučaj. Poročilo je tragično, ki nazorno kaže, kako brutalno, kako kruto je naš slovenski narod preganjan na lastni zemlji).

Tragedija slovenskega naroda

Na cvetno nedeljo, dne 6. aprila, 1941 so nemške sile prekoračile Jugoslovansko mejo in bombardirale Beograd. Za slovensko ozemlje je bila vojna kot taka v petih dneh končana, ker je jugoslovanska vojska dobila od svojega vrhovnega poveljstva ukaz, naj slovensko ozemlje izprazni in se umakne na jug.

Zato slovensko ozemlje in slovensko prebivalstvo od neposrednih vojnih operacij ni utrpelo občutno škodo. Prava katastrofa in pravi peklen se je za slovenski narod začel po zaključitvi vojnih operacijah, ko so Nemci zasedli tri četrtine slovenskega ozemlja (ostali del so zasedli deloma Italijani, deloma Madžari).

Kar se dogaja na slovenskem ozemlju od trenutka nemške zasedbe, ni navadno vojno plenjenje, zapiranje, izkoriščevanje prebivalstva.

Naloga in namen zasedbe ni nič več in nič manj kot izkoreninjenje slovenske narodne bitnosti, slovenske kulture, slovenskega jezika iz slovenskega ozemlja in takojšnje brezobzirno ponemčenje vsega tega ozemlja.

Vse, kar koli se je dogajalo od 10. aprila, 1941 do danes na slovenskem ozemlju, zasedenem po nemških četah in pod nemško civilno upravo, služi enemu samemu glavnemu namenu: Slovenski narod je treba izbrisati iz oblička zemlje. V luči tega namena, ki ga ima nemška zasedba slovenskega ozemlja, bomo razumeli vse posamezne dogodke, ki se tam odigravajo, in njih povezanost v enoten sistem.

Uradne Nemške Izjave

1. Gaurat Franz Steindl, ki je bil z odlokom z dne 10. maja, t. l. postavljen za voditelja z istim odlokom ustanovljene politične organizacije nemškega narodnega socializma na slovenskem Stajerskem 'Steirischer Heimatbund', je izjavil, da je dobil od Fuhrerja Hitlerja povelje: "Machen Sie mir dieses Land wieder deutsch!" (Napravite mi to deželo zopet nemško).

2. Isti Franz Steindl je na proslavi, ki jo je priredil 'Schwabischer Kulturbund' v Mariboru v dvorani 'Union', izjavil, da bo najlepša ura

njegovega življenja takrat, ko bo Gauleiter mogel stopiti pred Fuhrerja in mu javiti: "Moj vodja! Nekoč ste mi naročili naj spodnjo Stajersko napravim nemško. Spodnja Stajerska je nemška."

3. "Stajerski gospodar" glasilu nemške propagande med slovenskim kmetiskim ljudstvom, Maribor dne 3. maja, 1941, št. 1, str. 4, kolona 3 piše: "Pričakujemo, da ... bodo vsi brez pridržka vstopili v 'Steirischer Heimatbund'. Kdor ostane izven 'Heimatbunda', ... izven narodne skupnosti, ne bo imel več obstanke na spodnjem Stajerskem."

4. Gauleiter za spodnjo Stajersko dr. Siegfried Uiberreiter je izdal dne 2. maja, 1941 "odredbo o okrestitvi nemške narodnosti na spodnjem Stajerskem", ki določa:

"V dopolnitev moje odredbe z dne 22. aprila, 1941 o okrestitvi nemške narodnosti na spodnjem Stajerskem odream na podlagi meni podeljenega pooblastila:

Službeno mesto pooblaščenca državnega komisarja (Reichskomisar) za okrepitev nemške narodnosti v Mariboru je pooblaščen zapleniti in zaseči premoženje pripadnikov in juridičnih oseb prejšnje jugoslovanske države. Ta zaplenba in zasega se izvrši v korist Reichsgau-a Steiermark na razpolago Reichskomisarja za okrepitev nemške narodnosti." (Verordnungs und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark, herausgegeben in Marburg, 6. Mai, 1941, Nummer 8).

5. Nemške oblasti na spodnjem Stajerskem so izdale odlok, po katerem v bodoče slovenske pridige in slovensko petje v cerkvah ni več dovoljeno. ("Slovenec" z dne 18. maja, 1941, št. 117, str. 4, kolona 4, "Iz spodnje Stajerske").

Prerokovala in — kradla

V hišo Marije Preložnjakove v Čakovcu je prišla cigarka in začela nagovarjati gospodinjno, da ji pokaže dlan in da ji bo z dlani prerokovala in povedala čisto resnico. Preložnjakova je pa morala tudi prinesiti na mizo tudi denar, kar ga je imela v hiši. Preložnjakova ji je prinesla 9000 dinarjev, katere je ciganka skrila v posteljo, češ, da morajo tam ostati do večera, nakar se bodo spremenili na 90.000 dinarjev. Ko je Preložnjakova zvečer pogledala v posteljo, ni bilo o bankovcih ne duha ne sluha.

Slovinci! Na vsaki prireditvi, na zabavah, taki ali taki, se spomnite tudi revežev v stari domovini. Pobirajte darove za nje!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izdaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in dnevi po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5444

Phone: CANAL 5444

Naročnina		Subscriptions	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za šest mesecev	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada, and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za šest mesecev	1.75	For three months	1.75
Pojasna številka	3c	Single copy	3c

Dopolni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtih dopoldna. — Na dopisih brez podpisov se ne odira. — Rokopisov pravištevno ne vrača.

Entered as second class matter, November 19, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Pogledi v bodočnost

Gledati v bodočnost se pravi računati z bodočnostjo. Nekateri so mnenja, da je to nepotrežno in kadar kdo stopi in se razgleduje ter ugiba o tem in onem, se mu mnogi celo muzajo. Češ, to so prazne sanje. Nekoč so se muzali in norčevali celo iz vremenoslovcev, ko so napovedovali vreme. Ko so pa pozneje izboljšali razne aparate in danes skoro z gotovostjo napovedujejo po dva tri dni in več vreme v naprej, vremenoslovce vse drugače upoštevajo, kakor so jih nekoč. Napovedavati politične bodočnosti seveda ni tako sigurno, kakor je napovedavati vreme, vendar po raznih predznajenjih in po raznih političnih razlogih se da tudi precej točno napovedovati bodočo politiko po raznih deželah in po svetu.

Svetovna politika je zvitá. Mnogokrat je zakrknana in nosi na zunaj vse drugačnejši obraz, kakoršnega ima v resnici. To potrjuje zgodovina v preminogih slučajih. Baš te zadnja leta so se dogajali pred obrazom svetovne javnosti taki politični dogodki, ki so se pozneje razvili čisto drugače, kakor je svet pričakoval. In tudi to kar se godi točasno pred očmi svetovne javnosti, zna imeti kaj kmalu čisto drugi obraz, kakor ga ima danes.

Pred dvema letoma je svet razočaran stal in gledal znani pakt med Hitlerjem in Stalinom. Pa je prav pred kratkim bil svet zopet razočaran, ko sta se ista petelina sprla, ko sta pred se manj kot dvema letoma svečano podpisavala nenapadalni pakt med seboj. Danes se koljeta na življenje in smrt.

In kdo bi si mislil pred dvema letoma, da bo v letu 1941 popreje tako demokratična Francija, delala s polno paro in proizvajala orožje in municijo za svojo tradicionalno sovražnico Nemčijo, kar sedaj mora in celo še svoje sinove mobilizira za boj proti Rusiji. Ali se ni svet strašno spremenil? In zanimivo bo, kake spremembe bomo še vse doživeli, če bomo živeli dovolj dolgo, predno bo te sedanje vojske konec.

Hitler in njegov nazizem sta v vsem demokratičnem svetu osovražena. Še več, nazizem in Hitlerja sovražijo mnogi ljudi tudi tam, kjer nazizem vlada, celo tudi v Nemčiji. Toda političen organizem nazizma je tako učinkovito organiziran, da točasno absolutno dominira in je sposoben kontrolirati v vseh podrobnosti nemško javnost doma. Pri uveljavljanju svojih načel ni izbirčen. Sila govori in nobene alternative ni. Z nami, ali padeš, je geslo nazizma.

Stalin in njegov komunizem sta enako osovražena v demokratičnem svetu. Pri zatiranju svobode sta Hitler in Stalin precej podobna. Gre le za to, kdo je točasno bolj nevaren in katerega je treba najprvo uničiti. Tudi bi človek pričakoval, da bo prišlo v Rusiji pod Stalinom do zmernejše politike in bolj demokratičnega načina vladanja, kakor pa pod Hitlerjem. Prvič, Rusi kot Slovani niso nikdar bili v zgodovini in nikdar ne bodo tako brutalni kot so Germani. Rusi se ne domišljujejo, da so superiornejši narod, kakor nosi to zavest in ošabnost v svoji krvi germanstvo, ki sledi načelom Nietzschejeve filozofije, o nadčloveku. Drugič, Rusi kot Slovani s svojo mehko slovansko dušo, ne morejo biti nikdar tako nevarni, kakor so Nemci, ki imajo v svojem programu, da Nemci morajo postati v svetu gospodje, vsi drugi narodi pa hlapi in služiti nemštvu. Zato, če danes dogodki postavljajo pred svet Hitlerja in njegov nazizem ter Stalina in njegov komunizem, ni nobenega dvoma, da svet ostreje obsoja Hitlerja in njegov nazizem, kakor Stalina in njegov komunizem. Vsak, ki točno ogleda in prouči oba, bo rekel: Ne enega ne drugega ne maram, oba sta, kakor dva nevarna gada, ampak če moram izbirati in če je od mene odvisno komu naj točasno pomagam, moram pomagati Stalinu, da se Hitlerja premaga, ker ta je za enkrat nevarnejši in tega je treba najprej ugonobiti.

Takšno je danes približno mnenje vseh zmernih ljudi v svetu.

Ampak svetovna politika, ki se kuha v raznih loncih ima vse mogoče načrte. Med tem, ko se v Rusiji bije boj na življenje in smrt, je verjetno, da se delajo v teh momentih, ali pa so že narejeni načrti tudi glede Rusije. Po-

doba je, da Anglija, nekaj kuha za svojimi kulisami. Kaj? Iz zgodovine je znano, da so bili doslej, odkar so Angleži izrgali Španiji nadvlado nad morji in svetom v svetovni politiki nedosegljivi mojstri. Okrog političnega ognja so imeli pristavljene vedno številne lonce. S temi lonci so se igrali, kakor je kazalo. Zdad so pristavili bolj k žerjavici tega, zdad onega. Znali so in zmagovali so. Ta angleška politika ima že blizu zadnjih 200 let močno protislavansko ost. Včasih jo pokaže manj, včasih bolj. Kakor je kazalo in kakor kaže. Za eno je Anglija vedno skrbelá, da je bila veika slovanska država potisnjena proč od ugodnih morskih cest. Le kako malo okno so ji dovolili tam gori v Baltiku, v Črnem morju, pa gori v ledenem morju na severu, ko je plovba mogoča komaj dobre tri mesece v letu. V Sibiriji je prišla do malo boljnjih vrat v Port Arturju, pa je Angleže bolelo, dokler niso našantali Japoncev leta 1906, da so se zaprla tudi ta vrata. Slovanom so zapirali na vseh koncih in krajih ugodna morská pota. To je znano in je dobro, da se to ne pozabi.

(Konec prih.)

DOMAČA ZABAVA V MILWAUKEE IN MEDENA NEDELJA V LEMONTU

Milwaukee, Wis. Naznanim vsem faranom, da priredi društvo Krščanskih žena in mater fare sv. Janeza Evangelista, lepo in prijetno domačo zabavo v znani Tivoli Hall na So. 5th Street. Vstopnina je samo 35c za osebo. Frigirizek je zastoj, ker naše matere so pridne in bodo prav gotovo prinesle vsega s seboj, da bo dovolj za vse; soda-vode si boste pa že sami privoščili, da ne boste trpeli žeje. Tudi muzikanta ne bo manjkalo, da vam ne bo prav nič dolgočasno. Na prirediteljstvo v nedeljo 5. oktobra, prvo nedeljo v oktobru. Ste torej vabljeni v imenu omenjenega društva prav vsi farani in faranke, da se v velikem številu udeležite. Začetek bo ob peti uri popoldne. Tudi West Allijane posejimo, da se pridejo z nami veseliti. Ves dobiček pojde v korist naše cerkve.

Obenem naznanjam vsem tistim, kateri nameravajo v Lemont, Ill., na medeni piknik, ki bo tudi prvo nedeljo v oktobru. Tisti, ki nameravate iti tja z busom v Lemont na medeni piknik, bo bus čakal na So. 4th St. in National ave. Vsakemu je znano prejšnje mesto Greenbush Str. in National Ave. Bus bo čakal tam že ob šesti uri zjutraj. Prosim, da ne boste prepozni, da boste torej o pravem času tam, kajti bus bo odhajal točno ob šesti uri.

Mr. Frank Lukšič in njegova soproga ter sin so se dne 27. julija podali na obisk k svojim sorodnikom v Ohio in v Detroit, k njih hčeri Mary, ki živi tam z družino. Na nesrečo je Mr. Lukšič (Luksich) hudo zbolel in so ga zdravniki komaj še ohranili pri življenju, ter je moral ostati tam šest tednov v postelji ter se je šele pred enim tednom povrnil domov k svoji družini. To je bilo hudo tudi za Mrs. Luksich, ker je morala večkrat tja. Zdravje se mu sedaj polagoma obrača na bolje. Prijateljski obiski mu bodo prav gotovo dobrodošli.

Rose Deželan

KAJ NOVEGA MED NAŠIMI FARMARJI V SEVERNEM WISCONSINU

Willard, Wis. Ni ravno lahka stvar pripraviti se k pisanju s trudnimi in okornimi rokami, kajti nujnega dela je v tem letnem času, ko se pospravljajo razni poljski pridelki, za ljudi in živino, več kot preveč. To je sicer moj resnični in upravičeni izgovor. Kako ga pa čitatelji vzamejo na znanje, je njihova stvar. Moje opravilo je pa v zvezi s tem, ker bi rad povedal tudi nekoliko zastarelih vestí.

V nedeljo dne 21. avgusta smo izvedeli nepričakovano novico pri sv. maši, ko so se od nas poslovili naš dotedanji župnik Rev. p. Marcel OFM. Na njihovo mesto smo dobili novega g. župnika Rev. p. Rafaela OFM. Farani so bivšemu g. župniku isto nedeljo zvečer priredili v dvorani v slovo lepo odhodnico. Oglasilo se je lepo število govornikov in zastopnikov raznih društev. Med njimi tudi č. g. Rev. J. Novak, župnik iz Greenwooda in č. g. Rev. Begler, župnik iz Neilsville. Vsi so se v lepih besedah poslovili od našega bivšega dušnega pastirja.

Istotako se je naslednje nedeljo zvečer zbralo lepo število faranov v farni dvorani, ko so priredili v počast novemu župniku pristržno dobrodoščilo, vsi želeč mu lepega uspeha pri vodstvu naše fare.

V nedeljo 28. septembra bomo imeli v naši fari veliko prireditev za cerkev, na katero se že nekaj časa prav pridno pripravljamo. Začetek bo točno opoldne istega dne v dvorani, kjer se bo tudi serviral skupni obed za vse farane ter domače in tuje goste, ki jim že naprej kličemo dobrodošli!

Naša cerkev stoji lepo prenovljena sredi med nami. Istotako se je več stvari prenovilo pri župnišču. Vse to pa stane v sedanji draginji mnogo žrtev, a je upati, da se bodo farani vsled tega zavedali te dni svojih dolžnosti do svoje cerkve ter z veseljem pomagali do še lepšega uspeha v vseh ozirih.

POGUMNI BRANITELJI

(289)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Mladiči so se junáško zoperstavili, da branijo svojega prijatelja Tommyja pred napadom velikega leva.

Velika zverina je rjovel, kot da je s tem rjovenjem hustela reči: "Spota se mi spravit!"

Mladiči so pa rjoveče odgovarjali. Velika zver je njihovo rjovenje prezirala, toda mladčiča sta menila resno.

Nasilno sta se v skoku pogrnala na svojega nasprotnika. Neumnost! Veliki lev bi z enim mahom oba zdrobil.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

SSPZ in SNPJ sta se združili
Pittsburgh, Pa. — Zadnji teden sta se končno združili dve slovenski podporni organizaciji v eno. Ze precej časa so delali na to, da bi se SSPZ priključila k SNPJ in končno se je zgodilo na dvanajsti redni konvenciji SNPJ v Pittsburghu. Od 80 zborovalev SSPZ je 72 glasovalo za združitve, le osem jih je bilo proti, pa so tudi ti spreminili svoje mnenje in se pridružili ostalim.

Smrt kosi
Cleveland, O. — Preteklo nedeljo 14. septembra je umrl v St. Luke's bolnišnici Sam Klarič, v starosti 49 let, ki je živel na Rosewood Ave. Doma je bil iz otoka Brač v Dalmaciji odkoder je prišel v Ameriko. Bil je samski, zapuščá pa dva brata in sestro. Pokopan je bil iz cerkve sv. Pavla na Calvary pokopališče, zadnje sredo.

Vest iz domovine
Euclid, O. — Frances Perme iz Tyrone Ave. je te dni

MOLITEV ZA MIR
V Evropi rad bi zdaj ne bival, ko krogle frčajo vse povsod in bombe padajo kot toča, zmaguje smrt vse naokrog.

Mal' boljše morda v laški je Lubiani, polento peko noč i dan, ko v Zagrebu kakor tudi u Beogradu na vrbe obejšajo Srbe, poče Slovence-Sokce iz rodnih hramov ven na plan.

Pa že skor' prikima starka, kruta zima, ki Hitlerja prepodi tja do Alp nazaj in Musota preklesti z gorjačo krivo, da tulli bo: "O, Dio, mizerer mio!" in zvijal se, da kaj.

Potem še le prispeje blagor, sreča, mir po svetu celem krog in krog. Da skoro se to bi zgodilo, molimo vsi: Pomagaj Bog!

Naročnik iz Joliet
ANEKDOTA
Pisatelj Jean Paul je bil v stalnih denarnih zadregah in vsakokratni njegovi hišni gospodarji so to seveda tudi vedno občutili. Nekoč so pisatelju spet odpovedali stanovanje. Razjezil se je, češ: "Mene hočete postaviti pred vrata? Ali veste, da bodo na vrata te hiše nekoč postavili spominsko ploščo?" — "Gospod", je odgovoril gospodar, "ploščá je že postavljena." — "Kakšna?" — "Z napisom: "Opremljena soba se odda v najem."

prejela iz starega kraja žalostno vest, da ji je v Globell pri Sodržičici v Ribniški dolini umrla ljubljena mati Ana Janež. To ji piše sestra in omejnja, da ljudem ni ravno hudega pod Italijanom. (Seveda, pismo je šlo skozi roke italijanskega cenzorja). — Pismo je bilo na potu ravno en mesec.

Se en grob
Sheboygan, Wis. — Tukaj je pred kratkim preminula po daljšem bolehanju rojakinja Angeline Turk, ki je živela na 1322 New York Ave. Bila je članica društva št. 10, JPZ Sloga. Odkod je bila doma, poročilo ne pove.

Nov grob
Cleveland, O. — Po enoletni bolezní je zadnje sredo 10. septembra tukaj umrla Magdalena Pekol, rojena Mirtič iz Arcade Ave., stara 59 let. Doma je bila iz vasi Sela, po domače Črčkova, fara Hinje, nje soprog je pa doma iz vasi Breza, fara Trebnje, po domače Petercov. Zapuščá poleg soproga tri sinove, dve hčeri, dve sestri in dva brata, od katerih se brata in ena sestra nahajajo v Barbertonu, O. V starem kraju pa zapuščá dve sestri. Pokopana je bila iz cerkve Marije Vnebovzete na Calvary pokopališče.

Smrt rojaka
Cleveland, O. — Po dolgi bolezní je na svojem domu na Hacker Ave. izdihnil svojo dušo rojak Frank Bradač, v starosti 55 let. Pokojni je bil doma iz Loške vasi pri Novem mestu, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Zadnjih 30 let je bil zaposlen pri Republic Construction Co. Zapuščá žalujočo soprogo Katarino, dva sina in šest hčera ter dva brata in sestro Mary poročeno Mikec. V starem kraju pa zapuščá mater, tri brate in dve sestri. Bil je član društva sv. Vida št. 25, KSKJ. Pokopan je bil iz cerkve sv. Frančiška zadnji teden v sredo.

Vesel dogodek
Cleveland, O. — Pri družini Mr. in Mrs. Peter Grabowski, na Ruyard Road so se ustavile prijazne vile rojenice in jim prinesle v dar krepko, devet funtov težko punčko prvorojenko. Srečna mati je hčerka tukaj mnogim poznane družine Stefan Stefančič. — Prijatelji častitajo!

Milwaukee na prvem mestu
Milwaukee, Wis. — Kakor je razvidno iz poročila v Glasilu K. S. K. Jednote, so milvauska in westalliska društva, spadajoča h KSKJ še največ darovala za pomoč od vojne prizadetim v stari domovini. V zadnjem izkazu ki je bil priobčen stoji, da se je nabralo med članstvom vsega skupaj \$912.20. K tej svoti so samo milvauska in westalliska društva prispevala nad polovični znesek, to je \$515.95. To je vsakako častno za Milwaukee in West Allis.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Družba sv. Družine
(THE HOLY FAMILY SOCIETY)
Ustanovljena 29. novembra 1914.

Nasloj: **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois Severna Amerika. 14. maja 1915.

Nasloj: "Vas za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."
GLAVNI ODBOR:
Predsednik: George Stosich, 429 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Frank Tuzek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zastopnik: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepac, 903 Woodruf Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kaba, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADEORNI ODBOR:
Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Draslar, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROČNI ODBOR:
Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Deuka, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Frank Likovich, 602 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1941 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrta milijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelke. Sprejme se vsak katoličan katoliške ali ženskega spola v starosti od 16 do 55 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Indajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 100% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).
Uradni jezik je slovenski in angleški.
Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno društvo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: **FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.**

Predsednikova mati Sara Delano Roosevelt, ki jo kaže slika z njenim sinom, je preminula pred dobrim tednom na svojem posestvu v Hyde Park, N. Y. Ženska bi obhajala svoj 87. rojstni dan 21. septembra.

PREDSEDNIK IZGUBIL MATER

1	Frank Lustick	15.00
1	Margaret Horvat	30.00
1	Philip Zivec	35.00
3	Frances Trdin	27.00
6	Mary Barle	77.00
8	Anna (Smajd) Mentzer	75.00
11	John Kurinski (Deceased)	35.00
11	John Balkovec (Deceased)	37.00
11	Matthew Balkovec	27.00
12	Frances Koncar	15.00
12	Anna Terlep	75.00
13	John Kavas, Sr.	40.75
13	Stephen Zerdin	11.50
14	Mary Bareceovich	29.00
16	Mary Miller, pol.	21.00
17	Cecilia Blech	25.00
Skupaj		\$738.00

Izplačali za operacije:

1	Amalia Racic, cert. 5486, Kidney Stones	\$50.00
1	Anthony Tezak, cert. 5284, Gall-Bladder	75.00
1	Margaret Horvat, cert. 6020, Appendix	75.00
Skupaj		\$200.00

Izplačali za posmrtnine:

3	Anton Kastigar, Sr., cert. 5371-A	\$250.00
11	John Kurinski, cert. 5714	500.00
11	John Balkovec, cert. 5727-A	500.00
Skupaj		\$1,250.00

FRANK J. WEDIC, gl. tajnik.

SVETILA PRIPOVEDUJEJO

Sonce:
Jaz sem luč sveta. Milijone in milijone let že svetim, ogrevam, razsipavam svoj blesk in niti ne vidim, da požiram večni plamen, ki je moje bistvo. Lahko razsipavam. Toda manjša nebesna telesa — zvezdice drugega in tretjega reda — si pošepetavajo za mojim hrbotom, da nisem več kakor v nekdanjih dneh, da se polagoma in vidno ohlajam in da so moja milijonletja že šteta. Tako čivkajo in pozabljajo, da imam celo v umirajočem stanju več prvotne sile, več ognja v sebi, nego so ga imele te zvezdice same kdaj v svoji mladosti. Dajalo sem jim svojo svetlobo na posodo in brez čbresti. V tej svetlobi so spoznale bornost, zato me sovražijo in so mi nevoščljive. To je jasno kakor sonce.

Luna:
Za kaj trdijo, da lažem? Sonce laže, ker pokriva škodljivo življenje z minljivim bleskom. Jaz pa govorim resnico, da je vse ničevno in minljivo. Jaz sem staro, zapuščeno pokopališče na trdini neba.

Oljna brljivka:
V Babilonu, v Egiptu je bila doba mojega sijaja. Plapolala sem tudi na mičnih vrhčih Rimljanov. Sijala sem v otroških letih človeštva. Čuvala sem ob sanjajočih novorojencih in sem stregla porodicam ter bolnikom. Sedaj plavam osamljena v malem oljnem jezeru, nad gladino vode, čkam zvesto, a nihče mi ne privoščil pogleda. Moja duša se solzi in neprestano joče.

Sveča:
V srednjem veku sem res žarela. Sveti Hieronim je priporočal duhovnikom, naj me prižgajo ob belem dnevu, ker govori moj mali ognjeni jezik vedno o veselih stvareh. Odtlej sem prišla precej iz mode. Ljudje so se odvrnili od mene. Mežikam le ob njihovih krstah, da se poslovim od njih, in simboliziram na pragu temne luč. Pravijo, da ima moja svetloba le moč ene same sveče. To je res. Toda koliko

duševnm velikanom sem svetila na papir, ko so sedeli ponoci sami v svojih sobah in pisali! Roko na srce: Kaj se bolj blišči: Dantejeva sveča ali Dekobrojova električna žarnica?

Petrolejka:
Ali se še spominjaš mene, mojega podstavka, mojega stena, mojega steklenega cilindra, mojega porcelanskega zaslona mojega z brončeno barvo prevlečenega ogronja, ki je nihalo tiho nad tabo, ko si se komaj zbudil k zavesti? Ali se spominjaš, kako sem ti zailala temo zimskih večernih mrakov? Če si se preveč bal pravljice o volku, je zadostoval, da sem se ti nesmehtila s svojim zlatim smehljajem, in takoj ti je odleglo.

Plin:
Tu in tam, v pustih skladiščih velemest se svetim kot metaljni plamen in razširjam smrtno žalost naokrog. Spominjam na 19. stoletje, na Mussetove pesmi, na Zolajeve romane in tudi na detektivske romane, na morila, ki beži z rdečo obratno ruto po ulicah pred biriči. Danes je moj glavni poklic, da pomagam samomorilecem na poti iz enega življenja v drugo. Pretakam se v usta tistih, ki so trudni življenja in obupani, dokler ustnice ne poblede in se obupanci zbudijo na neznanem bregu.

Elektrika:
Edison je bil moj oče. Jaz sem ogenj, ki ne gori več, blisk, ki je zašel v ujetništvo in je postal krotek ter neškodljiv, blisk, ki je zaprt v steklene ječi, za domačo rabo. Prometejevi potomci so prinesli na zemljo svetlobo. In to sem jaz. Boje se samo še računov za električno luč.

Neon:
Pred kinematografi, pred trgovinami diham v brezračnem prostoru steklenih cevi, rdeče, rumeno, modro, zeleno in lilasto, neprestano vzplamenavam in pobjskavam, nekaj tujega je v meni, kakor v futuristični kemični svetlobi. Kakor poje že moje ime, sem "naj-novejši". Svetim na poti iz 20. stoletja v ena in dvajseto ...

"NOVAKI" NA ČEŠKEM
Nekatera imena so močno razširjena. Tako je Novak na Češkem skoro najbolj pogost priimek. Ze pred 25 leti so si tisti, ki se pišejo Novak, na Češkem ustanovili posebno društvo Novakov, katero je zdaj obhajalo svojo 25 letnico. Pri tej priliki so dognali, da je 5000 deklet, ki so se pisale Novak, vzelo v zakon tudi Novake. Podoben klub imajo tudi v Združenih državah severne Amerike vsi tisti, ki se pišejo Smith. To ime je tam najbolj razširjeno. Njihov klub ima nič manj kakor en milijon članov. — Zanimiva bi bila ugotovitev, kateri priimek je med Slovenci najbolj pogost. Ali morda tudi Novak?

PRILETEL V AMERIKO

Ruski general Gromov, ki je bil poveljnik ruske ekspedicije 47 tehnikov, kateri so nedavno prileteli v Zed. države na dveh aeroplanih. Kak je bil pravzaprav namen obiska, se ni objavilo.

"V" PRIŠEL TUDI V MEHIKO

Črko V so, kakor znano, proglasili Angličani za znak zmage (Victory) nad Nemčijo. Opijeli so se je vsi nazirski nasprotniki širom sveta in prodrla je celo v Mehiko. Gornja slika kaže, kako je nekdo ponoči narisal to črko na nemški konzulat v nekem mehiškem mestu.

ZAPISNIK
seje Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki, Slovenska sekcija.

(Dalje)

John Gornik: V Clevelandu sta z br. Rogljem sklicala najprvo sestanek gl. odbornikov vseh organizacij, zatem sestanek društvenih predsednikov in tajnikov. Vrtil se je tudi javen shod, ki je moralno dobro uspel. Ustanovili so doslej eno podružnico in dali tiskati pobotne knjižice za nabiralce prispevkov. Zastopniki Narodnih domov, ki so za stvar zainteresirani, mislijo ustanoviti vsaj pet podružnic v Clevelandu in deluje se za ustanovitev istih tudi v Girardu, Lorainu in drugod. Lokalni časopisi jim gredo na roko, kar je dober pojav. Priporoča, da naj vsaki navzoč piše voditeljem v raznih naselbinah pozive, da se organizirajo za pomoč nesrečnim v domovini.

Leo Jurjovec: Kot blagajnik imam za poročati, da sem dosedaj prejel prispevkov v vsoti \$102.45 od par strank, katere vsota je naložena v Reliance Federal S. & L. Ass'n. Naročil je čekovno knjigo in prejel Surety bond za \$5,000.00, ki stane \$25.00. Želi v kratkem prejeti pobotnice, drugače mu je delo preveč otežkočeno. Od jugoslovanskega konzula v Chicagu je prejel vabilo na udeležbo banketa, ki se vrši v Chicagu dne 8. septembra, za vprid in dobro bit pomožne akcije; istega dne bo govoril iz Londona tudi kralj Peter, general Simović in drugi. Konvencija SZS se vrši prihodnji teden. Na banket, ki se vrši v sredo večer je povabljen jugoslovanski poslanik g. Fotič in želi, da bi bil tudi ta odbor zastopan na istem vsaj potom predsednika in tajnika.

Wm. Russ: Zadeva tega odbora je bila v razpravi na seji gl. odbora SSPZ zadnji teden. Ni bilo nikake opozicije proti ti ustanovi, le proti gotovim zaključkom, a končno je bilo vse delo tega odbora soglasno odobreno in darovalo se je v blagajno slovenske sekcije JPO vsoto \$100.00.

Frank Wedic: Vse kar spada v moj urad sem v redu prejel. Organizacija Sv. Družine se v vsem strinja z započeto akcijo JPO, slovenske sekcije. Apeliral sem na podružnice in upam, da prispevki ne bodo izostali.

Mary Prislund: Hvala tajniku za povabilo na sejo, ki mi je omogočilo, da sem danes v Vaši družbi. Z veseljem se bom odzvala tudi bodočim vabilom, v kolikor mi bo čas dopuščal. Kot ženska vem, da smo me v prvi vrsti poklicane vršiti delo samaritanstva, radi tega hočem delati z vsemi močmi za doseglo namena tega odbora. Kot predsednica SZS imam korespondenco z društvi, kot tudi sem že apelirala za zbiranje prispevkov. Ustanovitev podružnic. V domači naselbini smo imeli en javen shod in smo ustanovili podružnico, za skupno pomoč. Začetek je bil težak, kot običajno, sedaj pa složno deluje enajst (11) društev raznih organizacij za stvar. V pomožno akcijo bomo skušali kar v večji meri pritegniti tudi ameriški sloj. Sedaj razpečujemo nekatere listke potom katerih, upam, bo naselbina Sheboygan, Wisconsin, zbrala in darovala za odpomoč nesrečnim v Sloveniji in Jugoslaviji temu odboru vsaj vsoto od \$500.00.

S tem so poročila zastopnikov podpornih organizacij, ki tvorijo te sekcijo, končana in preide se na razne zadeve.

Br. Janko Rogelj, član publicijskega oddelka opozori na članek, ki je bil priobčen v Proletarcu. Njega urednik napada kot zasebno osebo, čeravno deluje kot član publicijskega oddelka tega odbora. Želi znati od te seje, ako je v pravem, ko je skušal braniti smernice te ustanove. Tajnik br. Jos. Zalar pravi, da so bili vsi Rogljevi članki njemu predloženi in po njegovi odobritvi šele priobčeni v listih. Osebnost je mnenja, da so bili vsi dosednji članki br. Roglja priznani, zakar mu gre čast in priznanje za trud, ki ga je posvetil ti akciji. Upa, da bo deloval naprej tako neumorno kot doslej, po začrtanih smernicah. O predmetni zadevi govore tudi drugi, nakar je soglasno sprejeta naslednja izjava: Tu zbrani odborniki J. P. O., slovenske sekcije, obsojamo pisanje urednika Proletarca in vsakega drugega lista ali posameznika, ki bi skušal zanesti preprič, ali utegnili delovati za razkol te pomožne ustanove. Zavedamo se, da nismo zastopniki nikake verske in politične stranke temveč zastopniki slovenskih bratskih podpornih ustanov, ki so se zavzele z združenim močjo delovati za pomoč nesrečnim rojakom v Sloveniji in Jugoslaviji v obče, neglede kakemu sloju, političnemu ali verskemu prepričanju kateri pripada, ker v tugi, lakoti in trpljenju so si vsi enaki.

Br. Zalar nato izroči ček za vsoto \$391.00 blagajniku slovenske sekcije, dar društvenih in posameznih članov KSKJ.

Br. Rogelj predloži osnutek pravil J. P. O., slovenske sekcije, katere na željo predsednika čita. Razpravljata se točko za točko in nekatere se z malimi popravki sprejme.

Sklenjeno, da se sprejeta in odobrena pravila te sekcije da natisniti v raznih listih, ne pa v knjižicah, da se prihrani nekaj denarja v prid nesrečnih rojakov v domovini. Br. predsednik izreče v imenu odbora zahvalo br. Roglju, za sestavo pravil, ker ve, kako zamudno in težavno je tako delo.

(Konec prihodnjic)

ZLATA KNJIGA
ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"
je s stališča slovenske zgodovine in drugače nadvse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, **50c** stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se-danjo Zlato knjigo, obe za samo **75c**

Naročila sprejema:
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

KAKO ZORIJO JABOLKA

V zadnjih letih so izdelali nove postopke za hranitev sadja, hladilne prostore s primerno ventilacijo, zlaganje v umetno sestavljeni atmosferi, uporabo pripomočkov za uničevanje bakterij in celo zaledenitev. Tako so trpežnost marsikakšne domače vrste zelo podaljšali, da bi jo pa mogli še bolj, so morali proučevati vzroke, ki vodijo do tega, da se sadje kvari. Tu so mnogo dela opravili posebno angleški biologi in živilski kemiki.

Najvažnejši razčlenjevalni proces mesnatga sadja je dihanje, ki ga moremo po novih raziskovanih deliti v dva dela. Prvi traja do dozoritve, ko dihanje stalno nazaduje. V drugi dobi narašča dihanje od neke najnižje točke do popolnega razkroja sadeža. Vprašanje je bilo, kje je iskati vzroke te dihalne krivulje.

Pot do rešitve tega vprašanja sta pokazali dve znani dejstva. Stara kmečka izkušnja je trdila vedno, da dveh sadnih vrst, od katerih dozori ena dosti prej za jed nego druga, ne smeš hraniti drugo poleg druge v istem prostoru. Vrsta, ki prej dozori, pozneje nekako okuži in jo pripravi istotako do hitreje dozoritve. Angleški biologi so v zadnjem času opazovali, da se vzklitje krompirja zelo zdrži, če hranimo krompir in jabolka v istem prostoru. Menili so, da bo vzrok v nekem plinu, ki ga proizvaja zrelo sadje in ima močan fiziološki učinek na drugo sadje. Z eksperimentom so dokazali da ima zrak, ki so ga napeljali preko zrelega sadja in potem s cevmi preko nedozorelega, za posledico močno povečanje dihanja pri nezrelem sadju in pospešitev dozoritve. Plin, ki to pospešuje, pa je etilen, ki so ga že da-

J. M. Trunk:

Zelo naiven bi moral kdo biti, ako bi med politiki iskal kakih čednostnih svetnikov. Ali je politika res le lažnjiva, ne vem, ampak zvrta je ko kozji rog in hudo podobna laži. Hitler in Stalin sta podpisala, pri tem pa oba mižurkala. Najmanj najbolj zviti so pri politiki Japonci. To je znano vsemu svetu. Kadar Japoncu kaže, udari brez najmanjšega obotavljanja, če pa vidi stisnjeno pest, pa stisne kakor pes rep med noge. "Excuse, please... very sorry, please..." tako jeclja pa stiska zobe.

Ko je Hitler zajahal konja zoper Rusijo, so se visoko vsedli na konja tudi Japonci. Mussolini jih ni mogel prehovati. Hitler pa jaha že dva meseca. Ali jaha že kljuse? Danes še nihče ne more vedeti in videti. Značilno pa je, da so Japonci postali pri blicanju silno počasni, in kakor je razvidno iz zadnjega Churchillovega govora, z Amerikanci obravnava jo in ne bodo delali težkoč tam v Vladivostoku pri pomoči za Ruse. Ali Hitler jaha kljuse??

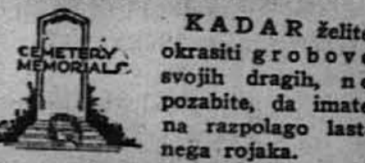
"Male ribice, dobre ribice", pravijo. Iz Santiaga de Chile je jugoslovanska narodna obramba poslala pozdrav ruskemu narodu pri sedanjih borbi. Dober pojav. Mikail Kalinin je odgovoril. Morda le etiketa? Zahvaljuje se za "pozdrav ruskemu narodu, ki bije herojično borbo proti krvavemu fašizmu, zatiralcu slovanskih narodov." Majčken pojav tudi tu, pa le dober, ako je iskren in imajo v Moskvi nekaj smisla za obstoj drugih slovanskih narodov. Trenotno mora iti le za obstoj. Kadar nastopi smrt, je narod zatrt, se ne more več filozofirati o vidikih za svet in življenje.

Roosevelt in Churchill sta prišla skupaj in izdala nekaj proglaš za bodoče pomirjenje sveta. Tudi Hitler in Mussolini

Buy Defense Bonds and Stamps

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio ure od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

ROJAKI SLOVENC!

KADAR želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka. Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerne, delo jasno, potreba solidna. Se pripravim! Kadar koli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisane za vsa pojasnila in za cene. V vaša korist bo.

Joseph Slapničar SLOVENSKI KAMNOSEK 527 North Chicago Street, JOLIET, ILL. Telefon 2-4787

NOVE SLOVENSKE

Victor plošče

RCA VIKTOR družba je izdala te dni nekaj novih slovenskih plošč, med temi je tudi nekaj prejšnjih. Dobijo se za enkrat samo plošče, ki so navedene v tem seznamu. Viktor plošče stanejo še vedno 75c vsaka. Manj, kakor tri plošče po pošti ne pošiljamo.

- .... Sledeče Viktor plošče se dobijo:
V-23001-POSKOČNA POLKA, LJUBLJANSKI VALČEK, Hojer Trio 75c
V-23002-LEPA JOSEFA, valček, TEREZINKA, Pevec Adrija in Hojer Trio 75c
V-23007-SAMO DA BO LIKOF, EMPAJRIS, Pevec Adrija in Hojer Trio 75c
V-23013-KAR IMAM TO TI DAM, NE POZABI ME, polka, Hojer Trio 75c
V-23017-NE POZABI ME, polka, PO VALOVIH, valček, Hojer Trio 75c
V-23021-NOVOMEŠKI PURGARJI, koračnica, TRBOVELJSKA POLKA, Hojer Trio 75c
V-23029-DRUŠTVO KASTROLA, I. in II. del, Adrija pevci in Deichman brata 75c
V-23030-JOLIETSKE DEKLICE, polka, LOVEC MAZURKA, Deichman brata 75c
V-23031-TONE S HRIBA, trumplan, KOROŠKA KORAČNICA, Deichman brata 75c
V-23032-ZELENI JURIJ, ŠTUDENTOVSKA, Adrija in Hojer Trio 75c
V-23033-DOMAČE VESELJE, VESELA POLKA, Adrija in Hojer Trio 75c
V-23034-MILKA MOJA, valček, VIPAVSKA POLKA, Hojer Trio 75c
V-23035-NAŠA NOČ, polka, KOKOŠJI PLES, Rudy Deichman in njegov orkester 75c
V-23036-RUDI ANNA, trumplan, IGRAČKA POLKA, Rudy Deichman in njegov orkester 75c

K naročilu je pridjati potreben znesek v Money odru, ali čeku in nasloviti na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIKO in kratek SLOVAR. Zelo praktična knjiga. Zepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na: Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno—\$1.50 Broširan mehko \$1.25

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sezite po nji takej, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Paul Keller "Hubert" ROMAN IZ GOZDOV

Meni kar nič vseč ni, kar se gođi z njo. To ni nič kaj samoraslega, zdravega pri tej njeni veselosti in zabaveželnosti. Kakor smeh je iz bolne duše. Kar pa mi ugaja še manj, je to, da se mladi Čresnik vedno bolj suče okrog nje. Kaj pa name-rava ta vihra z lepim dekletom?

Pravi, da hodi za njo zaradi svoje umetnosti, da jo bo slikal. Ne zaupam malopridnežu; gotovo ni eden tistih, ki svoje umetnosti še nikoli niso oskrunili, ki je še nikoli niso usužnjili svojim strastem; imam ga za enega tistih umetnikov, katerim je njihova umetnost le zvodnica. Takih ljudi je dosti med pesniki, slikarji, glasbeniki in gledališkimi igralci. Umetnik mora varovati svojo umetnost, da ostane čista, kakor duhovnik svojo cerkev, učitelj svojo šolo, sicer se tudi pregreši v svoji službi.

Temu Čresniku kar nič ne verjamem, da hoče slikati Liziko samo za to, ker vidi v njej lep model. Večkrat me je sram te nezaupnosti, ker nimam nobenih dokazov za njo. Tedaj si pravim: saj si postal tudi ti že tak žalosten filister, ki se briga za tuje stvari, katere mu prav nič niso mar. Če slika tale Čresnik manjvrčne podobe in če ga slučajno hočeš presojevati, tedaj mu povej to v obraz. Kar pa ta Čresnik počne kot zasebnik, ti ni prav nič mar, kajti nisi njegov prijatelj. Pusti čenče malenkostnim malomeščanom, katerih najljubše in skoraj edino opravilo so čenče, ki morajo imeti majhen hrup, ker v svoji notranjosti ne doživljajo nič velikega. So namreč ljudje, ki postanejo kar otožni, da, ki bi umrli duševne lakote, če bi ne bilo čenč; zato grede čez drn in strn za tujimi strastmi, jih željno požirajo in jih, ko se jih našro, izbruhajo zopet iz sebe.

Zopri, pomilovanja vredni ljudje, Hubert, saj ti vendar ne boš —?

O, Hubert, če hočeš pošteno misliti sam o sebi, si boš rekel: ljubosumen si. Saj ti ni do Šipčeve Lizike, do Erike ti je, ki jo ta navihaneč tudi hoče slikati.

Obé deklici hoče imeti na eni podobi. Tako-le mi je orisal to z besedami: v ozadju stoji križ z rdečo lučko, Lizika gre s povešeno glavo in s kangljico za olje v roki proti križu; Erika pa kot moderna mestna gospodična začudena gleda za njo iz polmraka v drevoredu. Podobi pa se bo reklo: Srečanje v gozdu.

Niti tajiti ne morem, da ta misel ni pesniška in da je nekaj globokosti v njej. Za slikarja "Vinjenosti" je nekaj tako resnega, da človeka kar osupne. Bila bi lahko dobra slika, ki bi gledalčevu domišljijo podžgala in mu segla v srce.

Kaj torej hočeš, Hubert? Kadar se rodi nova, dobra umetnina, ves narod nekaj pridobi. Vendar — ne zaupam mu. Zaupam tudi njegovi umetniški resnobi ne. Če bi bila njegova duša polna ljubezni do novega dela, bi temu Čresniku vendar ne prišla v glavo neumna misel, da na vsak način hoče naslikati tudi Padovko. Tej tršasti metli se je res ponudil, da jo bo naslikal. Seveda je mislil pri tem na svojo

zbirko. S svojim prijaznim, omamljivim glasom mi je rekel, da mu bo v veliko zabavo, če bo slikal dobro gospo Padovko v "njeni delavni obleki", da bo pa res veselo, bo že on postkrbel. Draga gospa Padovka gotovo tu in tam rada izpije kozarček žganja; no, tega ji bo že dal. Poleg tega pa ji bo še plačal za vsako uro.

Padovka je naprej poslušala, da je povedal, nato pa je bruhnilo iz nje. Nenadoma se ji je od smeha tako zaletelo, da je bil slikar od glave do nog ves popljuvan in da je ozlovoljen odšel domov, ker se je hotel umiti in preobleči. Zaradi slabega vedenja sem Padovko moral ošteti; zvečer pa sem ji dal klobaso v dar.

Pomlad je za krepostno vedenje in resno ponašanje nevaren čas. Le pogled si našega dobrega prijatelja Boltežarja. Po dolini hodi kakor utelešena s.mozavest; je eden tistih ljudi, ki vse krote; svoj okolico, svojo usodo in samega sebe.

Če tak mož skoči čez plot, je to ravnato žalostno, kakor če se ti zverži tisoč let stara knjiga, ki je vezana v svinjsko usnje.

Boltežar je imel spočetka slikarja na sumu radi deklet pri "Grozdu"; ko pa je videl, da se zanima mladi Čresnik bolj za Šipčevo Liziko in učiteljico Eriko, se je veselo oddahnil in rekel: mladi Čresnik je vendarle brhek fant.

Nato pa ga je zadela nesreča. Tim — moj Tim — se je napotil snubit k "Grozdu". Tim je bil vedno predzren prednež, kaj takega pa le nisem pričakoval od njega.

Tim ima večino dni v tednu po dve uri "prosto". Pri moji hiši ni nikoli toliko dela, da bi branil svojemu služabniku, naj ne bo za dve uri na dan svoj lastni gospod. Boltežar mi je to ljudomilost silno zameril.

"Dobre navade kvarite," me je pckaral "kam pa bomo prišli, če bo vsak, ki je tu v službi, imel dve uri na dan prostega časa?"

Rekel sem mu, da bi se potem ta naša stara zemlja še vseeno čisto zadovoljna vrtela okrog sonca; mi vsi skupaj se le nikar ne domišljujmo, da so naše zadeve za vesoljstvo tako važne.

Boltežar je zarenčal: če se več ne razumeva, potem je najbolje, da greva zopet narazen.

In res ga cel teden ni bilo več blizu. Medtem pa sem jaz poklical k sebi Tima in sem terjal odgovor od njega zaradi njegovih obiskov pri "Grozdu".

Rekel sem mu, da v svojem prostem času gre kamor hoče, toda previden naj bo; da so mi povedali, da se vrtili okrog ene obeh dvojčic pri "Grozdu", kar pa vendar res nič ni zanj.

"Kako to, milostljivi gospod, dovolite, da vas vprašam, kako, da to nič zame ni?"

"Poslušaj me, Tim, saj veš, da ti dobro hočem: pogledj, dekleti pri "Grozdu" bosta vendar hoteli moža, ki bo imel nekaj premoženja —"

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogrontal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovence", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdej je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois